

SOSTINĖ VILNIUS

Vilniaus miesto kūrėjo legenda byloja, kad Gediminas su palyda arvyko medžioti į laukynę ir joje apsisotojo nakčiai. Kunigaikštis susapnavo ant kalno staugantį geležinį vilką. „Šioje vietoje rasis miestas, apie kurį žinos visas pasaulis“ – taip ryte Gediminas jo sapną išaukino žynys. Būtinai turėdys 700 metų sukakęjį minintis Vilniaus miestui yra kosmopolitiska architektūros, gamtos ir kultūros perlas su didžiausia Rytų ir Vidurio Europoje barokinio senamiesčiu, graikių UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą. Siaurų, įvairių istorinių gatvių ir šimtmečiais skaičiuojančių čerpiniais stogais dengtų pastatų panorama lyg ant dešio atsiveria nuo Trijų Kryžių kalno, ant kurio laukia miliajos medinė pilis. Valdant tikint Vilniui upės sklanstantis kalva su Gedimino pilies bokštu ir Aukštutinės pilies įvairiomis likučiais kabos papėdėje plyti aikštė su įspūdingą katedra – nekūringiausiai šalyje klasicizmo paminklu, svarbiausia Lietuvos katalikų bažnyčia (pastatyta XIII a., pabūgus, galiausiai rekonstruota 1801 m.), varpinė, paminklu Vilniaus miesto kūrėjui Gediminui ir prabangiai Valdovų rūmams.

Į pietvakariu nuo katedros ramuma absojų Šv. Onos ir Bernardinų bažnyčių ansambliu, Bernardinų

1 | Televizijos ir radijo bokštas Vilniuje 2 | Gedimino pilies bokštas 3 | Valdovų kaimų ekspozicija LDK valdovų rūmose Vilniuje 4 | Šv. Onos ir Bernardinų bažnyčių ansamblis

1 | The television and radio tower in Vilnius 2 | Gediminas Castle's tower 3 | An exposition of the Grand Dukes of Lithuania's rulers in the Palace of the Grand Dukes of Lithuania in Vilnius 4 | St. Anne's and St. Bernardine's churches

CAPITAL VILNIUS

The legend regarding the founding of Vilnius says that Gediminas and his entourage went hunting in a clearing and spent the night there. The duke dreamt of an iron wolf howling on a hill. The next morning a wise man interpreted the dream for Gediminas by saying: "There will be a city here, and the whole world will know about it." The wise man was right: today, celebrating its seven hundredth anniversary, Vilnius is a cosmopolitan architectural, natural, and cultural jewel with the largest baroque Old Town in eastern and central Europe, a city which is a UNESCO "World Heritage Site". The capital's narrow, cozy streets and centuries-old tile-roofed buildings offer a panoramic view of the "Hill of Three Crosses", upon which a wooden castle once stood. To the west in the hill, washed by the River Neris, with the tower of Gediminas Castle and the remains of the fortifications of the Aukštutinė ("High") Castle; at the foot of the hill is a square with the impressive cathedral, the most important classical monument in the country, the most important Catholic church in Lithuania (built at the end of the thirteenth century and rebuilt in 1801), the bell tower, the monument to Gediminas, founder of Vilnius, and the magnificent palace of the grand dukes of Lithuania.

To the south-west of the cathedral is the reposital ensemble of St. Anne's and Bernardine churches, St. Anne's Church, which served as the chapel of the Bernardine monastery which was dedicated to the Brotherhood of St. Anne, is today the most famous Gothic monument in Lithuania with its towers of impressive beauty rising towards the sky.

*Tūkų Salos pilis žemą
Tūkai Island Castle in winter*

TURIZMAS TOURISM

Susiruošę į šį sovietinio jungo tik prieš kiek daugiau nei tris dešimtmečius išsivadavusią Lietuvą, keliautojai dažnai tikisi šalyje išvysti „standartinį Rytų Europos“ paveikslą – beveidžius monolitinio daugiaaukščių namus, apleistas infrastruktūras, judamos stokojančias pilkas gatves ir pračius be šypsenų.

Vis dėlto Lietuva pelnytai gali būti vadinama „geriausiai išlikusia paslaptimi Europoje“. Atrykanciuosius prastinka svetingi žiomykčiai gyvenotai, išpuoselėti gotikos, renesanso ir baroko stiliaus didžiųjų Lietuvos miestų senamiestiai su pilimis, parkais ir pašėlusiu naktinio gyvenimu, o nusykusieji į užmiestį atranda ošiančių miškų žaluma apglėbtus ežerus.

Lietuvai pavyko išplėtoti patogų susisiekimą su pasauliu keliais, geležinkelio transportu, ora ir

Travellers to Lithuania, which broke free from the Soviet yoke just over three decades ago, often expect to see the 'standard Eastern European' image of faceless monolithic high-rise buildings, dilapidated infrastructure, grey streets which lack any cosiness, and passers-by who cannot raise a smile.

However, Lithuania can rightly be described as 'Europe's best kept secret'. Visitors are greeted by a welcoming population and the Gothic, Renaissance, and baroque old towns of Lithuania's major cities with their castles, parks, and frenetic nightlife, while those who venture out into the countryside discover lakes which are hugged by the greenery of lush forests.

Lithuania has developed convenient connections to the rest of the world by road, rail, air, and the Baltic Sea. The E67 international motorway (which stretches

pradžias vadinti po 1867 m. Lenkijos karalystės Augustavo gubernijos pertvarkymo į naują Suvalkų guberniją. Pagal žemės ūkį Augustavo gubernija buvo viena pirmiaujančių Lenkijos katalystėje. Po pertvarkos Suvalkų gubernija tapo viena pirmiaujančių Rusijos imperijoje ne tik pagal žemės ūkį, bet ir pagal gyventojų raštingumą.

Suvalkijos žmonės dar nuo seno poriuo rimtai, pusiau juokais (o juk liaudies fonetinis byloja, kad kiekvieniame polste esti dalis tiesos) apibūdina mišip predetai taupia. Etnografinio regiono siela – Marijampolė, o vakarinėje dalyje vartojamų kaspų ir zanavykų šnekų pagrindu XIX a. susiformavo dabartinė bendrinė (litvanizirinė) lietuvių kalba. Suvalkija užaugino daugybę tikrųjų asmenybių.

Kaip žinome, ispanai turi Kataloniją, o štai lietuviai šiaurės vakarinėje šalies pusėje turi savotišką ispaniškios Katalonijos versiją – užsipyrušią, atkaklią ir nepalaufianą Žemaitiją su sostine Telšiais priešakyje. Žemaitijos vardas raišytiniuose kalbiniuose pirmą kartą paminėtas XIII a. pradžioje (Vokainės kronikoje).

1] Vieni vertingiausių grybų – sovėradės; 2] Dėkijos regiono traukinis sėrėrys; 3] Moterų kostiumai. Laidija a. XIX a. pabaigo; 4] Kostiumai. Suvalkija, XIX a. antroji pusė; 5] Saldugo pilikakalų kompleksas

1] *Chanterelles, one of the most valuable mushrooms;* 2] *National lace from the Dzūkija region;* 3] *Female national costumes. Laidija district, late nineteenth century;* 4] *National costumes. Suwałkija, second half of the nineteenth century;* 5] *Saldog hill fort complex*

winter evenings for spinning yarn and other activities which are described in Dzūkija's folklore.

The ethnographic region of Suwałkija lies on the left bank of the River Nemunas, on the Polish border. This name was given to the region after the Augustów governorate of the kingdom of Poland was reorganised into the new Suwałki governorate in 1867. In terms of agriculture, Augustów was one of the leading governorates in the kingdom of Poland. Following reorganisation, the Suwałki governorate became one of the leading governorates in the Russian empire, not only in terms of agriculture but also in terms of the literacy of its population.

The people of Suwałkija have always been described – half-seriously and half-jokingly (and folk wisdom tells us that there is a grain of truth in every joke) – as being too frugal. Marijampolė is the soul of the ethnographic region, and the present standard (literary) Lithuanian language was formed in the nineteenth century on the basis of the *Kaspai* and *Zanavykai* speech varieties which are spoken in the western part. Suwałkija has produced many important personalities.

As we know, the Spanish have Catalonia, while the Lithuanians in the north-west of the country have a kind of version of the Spanish Catalonia: stubborn, contentious, unmelting Žemaitija, with its capital of Telšiai at the forefront. The name Žemaitija was first mentioned in written sources in the early thirteenth century (in the *Vaišvytis Chronicle*). Alone or with their comrades, the Žemaičiai fought for a long time against the German orders of knighthood, and many of the inhabitants of this ethnographic region did not engage

SPORTAS SPORT

Europoje maži šaliai, kurios kaip Lietuva degtų krepšinio aistra. – ši sporto šaka ne veltui vadinama antrąja šalies religija. Pasitaiko, kad užsieniečiai nėra girdėję apie nedidelę valstybę Baltijos jūros pakrautyje, tačiau asociacijų klijonai tyla ligėdus Arvydo ir Donato Sabonį, Sigitas Maciulevičius, Zydronas Ilguskas, Darius Songaila, Šarūnas Jasikevičius, Jonas Valančiūnas ir kitų tinsuorų lietuvių krepšininčių vardus.

„Krepšiasvydis“ tradiciją iš Jungtinių Amerikos Valstijų į Lietuvą parvežė legendinis lakūnas Seponas Darius, ir jū 1922 m. balandžio mėnesį įvyko pirmosios oficialios rungtynės Lietuvos vyrų krepšinio istorijoje. Netgi tuomet Lietuvoje kilo krepšinio karštligė: 1936 m. įkurta Lietuvos krepšinio federacija, 1937 m. šalies vyrų krepšinio rinktinė pirmą kartą tapo Europos čempionais, o 1939 m. neseniai pastarąjį Kauno sporto halę žaidžiančio trenerio ir kapitonso Prano

Few countries in Europe are as passionate as Lithuania when it comes to basketball, a sport which has been described as the country's second religion. Foreigners may not have heard of this small country on the Baltic coast, but the names of Arvydas and Donatas Sabonis, Sigitas Maciulevičius, Zydronas Ilguskas, Darius Songaila, Šarūnas Jasikevičius, Jonas Valančiūnas, and other famous Lithuanian basketball players immediately conjure up associations.

The tradition of basketball was brought in to Lithuania from the United States by the legendary pilot, Seponas Darius, and the first official match in the history of Lithuanian men's basketball took place in April 1922. The Lithuanian Basketball Federation was founded in 1936, while in 1937 the Lithuanian men's national basketball team became European champions for the first time. In 1939, the

Lietuvos krepšinio rinktinė su legendiniais maskinotėmis, 1992 m.
The Lithuanian national basketball team with legends in 1992

laidavo džiokiams. Žemė už mašų dėslių ir šventišama visuotinė augmenijos branda. Prekėčiai ir maldutų įvairų kopulavimas pirmąją dieną ir vaštinavosi kitos patiekalais ir kę tik nuotolo derliaus. Lietuvos žengus į laikščiortę, etnografinioji žventė pamaua buvo sutapatinta su religine.

Rudenop į senovis lietuvų gyvenimą sugrįždavo rimtis – priekšky laikščiortės ilga ir gėli žiema. Galus rodau ir dalypties žmogų asocijavosi su rimtimi, kartu ir su Vilnėmis, artimųjų auštiniojo poilsio vietų aplankymu. Toms dienomis kapinės gausiai lankomos, o jose susidėkta žybtinčių žvakelių ir geljų žiedų juos. Lietuvos apskrėtai daug dėmesio skiria brangių žmonių auštiniojo poilsio vietoms – tiek jų įrengimui, tiek dekoravimui.

Pakili nuostaka į Lietuvos žmonių širdis sugrįžta advento laikotarpiu, lais, jam besibagiant, gvenotų namų langose prasideda Kalkių eglučių žibėjimo maratonas. Tiesa, žiūsi laikais dėl praktinių sumetimų vis dažniau spjūgių beovik nemetantys kėniai.

Pabūgion besitiransčius metus vainikuoją Kūčios. Kūčių vakarą prie dvjeliks patiekalų naldoto stalo vėl susiburia visa šeima, medžiarnas ir laukiama Kristaus gimimo. Kadangi Kūčių diena vis dar negalima skanauti mėso, bemaž kas antras patiekalas ane stalo yra silkis:

1 | Šventišama laikščiortės Vilniaus širdyje 2 | Vėbra – rudišio šė Vėlykų simbolis 3 | Užgavėnių žventė Lietuvos Jaunies boties mušantėje 4 | Per Vilnės sutauko rikiarūnių žvakelę

1 | The festive potlch in the heart of Vilnius 2 | The Easter palis, traditional symbol of Easter 3 | Maedi Gen celebration at the Ethnographic Museum 4 | Thousands of candles lit on All Souls' Day

The feast of the Assumption of the Blessed Virgin Mary, or Žolinė, which is celebrated on 15 August, is fast sinking into oblivion. The roots of this feast go back to ancient times and once had nothing to do with faith. It was a day upon which to thank the earth for the new harvest and to celebrate the universal ripening of vegetation. The ancestors baked the first bread from the harvested crops and feasted on other dishes which had been made from the newly-harvested crops. As Lithuanians converted to Christianity, this ethnographic celebration gradually became more and more associated with its religious meaning.

In autumn, ancient Lithuanians would become more serious, knowing that a long and harsh winter awaited them. For people, today, deep autumn is still associated with seriousness, but also with Vėlinės (All Souls' Day) and visits to the eternal resting places of loved ones. On these days, cemeteries are packed with people, and seas of glowing candles and flowers line them. In general, Lithuanians pay a lot of attention to the final resting place of their loved ones, both in terms of arrangement and decoration.

A joyful mood returns to the hearts of Lithuanians during advent, when a marathon begins which involved the appearance of Christmas tree lights in people's windows as the season draws to a close. Nowadays, however, for practical reasons, it is increasingly common to see flickering fir trees which shed almost no needles.

Christmas Eve draws a veil over the year in general. On Christmas Eve the entire family gathers around a table which holds twelve dishes while they pray and wait for the moment which marks the birth of Christ. As meat is still not allowed on Christmas Eve, almost every other

